

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/15/2015
Identifikačné číslo spisu:	4014200710
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4014200710.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Ľubici Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľky: I. Y., bytom H. XX, T., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/176/2014-18 zo dňa 2. decembra 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/176/2014-18 zo dňa 2. decembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č. k. 19Sd/176/2014-18 zo dňa 2. decembra 2014 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.07.2014. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa §§ 250 I OSP a nasl. a dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu je v súlade so zákonom.

Z administratívneho spisu mal krajský súd preukázané, že odvolaním napadnutým rozhodnutím odporkyňa zamietla podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z.“) žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok z 10.06.2014. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočky Nitra z 10.06.2014 navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Prílohou rozhodnutia je Odborný posudok o invalidite z 10.06.2014.

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka odvolanie, v ktorom namietala nedostatočné posúdenie

zdravotného stavu a to dlhodobých problémov s chrbticou, ktoré trvajú minimálne už 10 rokov. Uviedla, že máva veľké bolesti, nie je schopná pracovať ako zdravý človek. Opakovane bola hospitalizovaná na Neurologickej klinike v Nitre, prvýkrát v roku 2005 a druhýkrát v roku 2013, ale problémy pretrvávajú naďalej a v posledných dvoch rokoch sa to zhoršilo. Užíva lieky na bolesti, často chodí na rehabilitácie a berie injekcie. Dlhodobo navštevuje a to 5 rokov psychiatrickú ambulanciu, berie lieky na poruchu spánku. Preto žiadala o priznanie invalidného dôchodku.

Z obsahu posudkového spisu odporkyne mal krajský súd preukázané, že správne konanie sa začalo na základe žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok z 10.06.2014, v ktorý deň sa uskutočnilo aj posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky u posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Nitra. Zistil pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenia, liečbu a subjektívne ťažkosti žiadateľky o invalidný dôchodok. Podkladom pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť boli prepúšťacia správa z neurologickej kliniky od 25.11.2013 do 29.11.2013 a lekárske vyšetrenia: psychiatrické z 27.03.2014, neurologické z 15.04.2014, reumatologické z 28.01.2014 a ortopedické z 30.04.2014. Posudkový lekár informoval navrhovateľku o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkali posúdenia jej zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie: degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 k zsp s 30 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkový lekár sociálneho poistenia mal za preukázané, že žiadateľka o invalidný dôchodok má 10 rokov bolesti v bedrovej chrbtici. Na jar 2013 začali bolesti vyžarovať do dolných končatín, ramien, chodila na infúzie aj injekcie s parciálnym efektom. Pre neúspech ambulantnej liečby bola hospitalizovaná na neurologickej klinike od 25.11.2013 do 29.11.2013 pre zhoršenie bolesti v LS chrbtici s vyžarovaním do oboch dolných končatín. Objektívne neurologicky je prítomná porucha statokinetiky LS chrbtice bez známkov radikulopatie. CT a MRI vyšetrenie LS chrbtice zobrazili viacetážové osteochondrotické protrúzie diskov. Od roku 2009 je ambulantne liečená psychiatrom pre adaptačnú poruchu. Doložené odborné nálezy ako aj vyšetrenie posudkovým lekárom nepodmieňujú invaliditu. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30 %.

Proti rozhodnutiu odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok na základe 30 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podala navrhovateľka odvolanie. Jej zdravotný stav za jej prítomnosti opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Nitra dňa 30.09.2014 s rovnakým výsledkom posúdenia ako dňa 10.06.2014 a spisový materiál odstúpil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia ústredia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Nitre, kde bol jej zdravotný stav posúdený dňa 29.10.2014 za prítomnosti prísediaceho odborného lekára neurológa. Do odvolacieho konania navrhovateľka predložila nové správy z neurologického, urologického, cievneho, psychiatrického, osteologického vyšetrenia a z vyšetrenia z oddelenia urgentnej medicíny. Po vyšetrení zdravotného stavu odborným lekárom neurológom a posudkovým lekárom bolo konštatované, že boli potvrdené dorzalgie bez radikulopatie, bez motorických deficitov, bez paréz a hypotrofií svalov. Pre prítomnú poruchu statodynamiky bedrovej chrbtice ako rozhodujúceho zdravotného postihnutia prislúcha miera poklesu 30 %. Ostatné zdravotné poruchy nie sú posudkovo významné, neovplyvňujú podstatne pracovný potenciál menovanej. Psychiatrický nález je prakticky normálny, bez psychotických prejavov. Stresová inkontinencia vyžaduje určité pomôcky a cvičenie, zápaly žíl boli v čase posudzovania konsolidované. Zdravotný stav dňa 29.10.2014 nepodmieňoval uznanie invalidity. Navrhovateľka preto nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zsp, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd zákonnosť napadnutého rozhodnutia preskúmal v intenciách zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 70 ods. 1 a v § 71 ods. 1, 2, 3, 4, postupom podľa ustanovení piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku.

V konaní o odvolaní navrhovateľky proti rozhodnutiu o nepriznaní invalidného dôchodku na základe 30 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie - dorzalgia bez radikulopatie považoval krajský súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že

navrhovateľka požiadala o invalidný dôchodok dňa 10.06.2014 a za invalidnú dôchodkyňu žiadala byť uznaná pre viacero zdravotných problémov. Ňou predložené správy z odborných vyšetrení posúdili posudkoví lekári sociálneho poistenia a za najťažšiu chorobu určili dorzalgiu bez radikulopatie, pre ktorú chorobu bola v novembri 2013 aj hospitalizovaná na neurologickej klinike. Z predložených správ z neurologických vyšetrení mali posudkoví lekári sociálneho poistenia za preukázané, že u posudzovanej je prítomná porucha statokinetiky LS chrbtice bez známk radikulopatie. CT a MRI vyšetrenie LS chrbtice zobrazili viacetážové osteochondrotické protrúzie diskov. Pre tieto zdravotné problémy, t.j. pre degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách jej bola určená 30 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pre tento stupeň najťažšej choroby invalidita u menovanej nevznikla. Podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení boli posúdené aj ostatné zdravotné problémy a to hlavne adaptačná porucha, pre ktorú je žiadateľka v ambulantnej liečbe psychiatra od roku 2009. Doložené správy zo psychiatrických vyšetrení nepodmienili zvýšenie percentuálnej miery z rozhodujúceho zdravotného postihnutia tak, ako to umožňuje dikcia § 71 ods. 8 uvedeného zákona.

Krajský súd konštatoval, že navrhovateľka nesplnila jednu zo základných podmienok na vznik nároku na invalidný dôchodok, a preto napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.07.2014 podľa § 250q ods. 2 OSP ako správne potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporkyni, ktorá mala podľa výsledku tohto konania úspech, náhradu trov konania nepriznal, lebo odporkyni žiadne trovy konania nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu navrhovateľka podal v zákonnej lehote odvolanie. Namietala, že odporkyňa a aj krajský súd nesprávne vyhodnotili jej zdravotný stav, pretože tento jej nedovoľuje pracovať ako zdravému človeku, a preto žiadala, aby jej zdravotný stav bol opätovne prehodnotený a bol jej priznaný invalidný dôchodok. V priebehu odvolacieho konania predložila nové lekárske správy o vyšetrení jej zdravotného stavu a to lekárske správy - Jessenius - diagnostické centrum, a.s., MUDr. F. H., MUDr. I. R. zo dňa 19.02.2015 na vyšetrenie MR - LS chrbtica a MR- C chrbtica.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadrila, odvolací návrh nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania (§ 250l ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

Nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení je podmienený splnením zákonných podmienok a to invaliditou a počtom rokov dôchodkového poistenia potrebných na vznik nároku na invalidný dôchodok, ktorý u poistencov vo veku nad 28 rokov je najmenej 5 rokov a zisťuje sa z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity.

Z administratívneho spisu navrhovateľky vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky z hľadiska priznania uplatneného nároku na invalidný dôchodok posudzoval posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Nitra, ktorý zistil jej pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenia, liečbu a subjektívne ťažkosti, podkladom pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť boli prepúšťacia správa z neurologickej kliniky od 25.11.2013 do 29.11.2013 a lekárske vyšetrenia: psychiatrické z 27.03.2014, neurologické z 15.04.2014, reumatologické z 28.01.2014 a ortopedické z 30.04.2014. Posudkový lekár navrhovateľku súčasne informoval o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkali posúdenia jej zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie: degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách podľa kapitoly XV, oddiel

E, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 k zákona s 30 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkový lekár sociálneho poistenia konštatoval, že doložené odborné nálezy ako aj vyšetrenie posudkovým lekárom nepodmieňujú invaliditu, pretože miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30 %. Na základe odvolania navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok na základe 30 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, jej zdravotný stav za jej prítomnosti opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Nitra dňa 30.09.2014 s rovnakým výsledkom posúdenia ako dňa 10.06.2014 a spisový materiál odstúpil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia ústredia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Nitre, kde bol jej zdravotný stav posúdený dňa 29.10.2014 za prítomnosti prísediaceho odborného lekára neurológa. Do odvolacieho konania navrhovateľka predložila nové správy z neurologického, urologického, cievneho, psychiatrického, osteologického vyšetrenia a z vyšetrenia z oddelenia urgentnej medicíny. Po vyšetrení zdravotného stavu odborným lekárom neurológom a posudkovým lekárom bolo konštatované, že pre prítomnú poruchu statodynamiky bedrovej chrbtice ako rozhodujúceho zdravotného postihnutia prislúcha miera poklesu 30 %, ostatné zdravotné poruchy nie sú posudkovo významné, neovplyvňujú podstatne pracovný potenciál menovanej, a preto jej zdravotný stav ku dňu 29.10.2014 nepodmieňoval uznanie invalidity a teda navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Najvyšší súd dáva do pozornosti navrhovateľky, že súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd mal preukázané, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporkyne postupoval náležite v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal

invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Predpokladom priznania invalidného dôchodku je splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok a to, že žiadateľ o invalidný dôchodok pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka ku dňu vydania rozhodnutia odporkyne nespĺnila zákonné podmienky pre priznanie invalidity podľa § 71 ods. 1 zákona, pretože pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, keď po vyšetrení zdravotného stavu odborným lekárom neurológom a posudkovým lekárom bolo konštatované, že pre prítomnú poruchu statodynamiky bedrovej chrbtice ako rozhodujúceho zdravotného postihnutia prislúcha miera poklesu 30 % a ostatné zdravotné poruchy nie sú posudkovo významné, neovplyvňujú podstatne pracovný potenciál menovanej.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že v predmetnej veci bol náležite zistený skutkový stav a odporkyňa ako aj krajský súd z neho vyvodili správne skutkové a právne závery, s ktorými sa odvolací súd stotožnil. V odvolacom konaní navrhovateľka síce predložila nové lekárske správy, avšak tieto odporkyni neboli známe v čase vydania napadnutého rozhodnutia, a preto súd na ne nemohol prihliadnuť.

Uvedenými rozhodnutiami odporkyne a súdu nie je dotknuté právo navrhovateľky podať si novú žiadosť o priznanie invalidity a to na základe nových lekárskeho správ o vyšetrení jej zdravotného stavu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 250l ods. 2 a s § 246c veta prvá O.s.p. a s § 224 ods. 1 O.s.p. Účastníkom náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože navrhovateľka nemala úspech vo veci a odporkyni zákonodarca náhradu trov konania v zásade nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.